

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

до законопроекту згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін та доповнень до Податкового кодексу України (щодо оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання вугілля)» (реєстр. № 6530-1 від 20.01.2022), внесений народним депутатом України Герусом А. В. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є продовження до 1 січня 2026 року звільнення від оподаткування податком на додану вартість операції з постачання на митній території України вугілля та/або продуктів його збагачення з метою забезпечення стабільної роботи державних вугільних підприємств і підприємств теплової генерації.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація норм законопроекту призведе до втрат доходів державного бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Розробником не надано фінансово-економічних розрахунків щодо впливу законопроекту на показники державного та місцевих бюджетів.

Водночас, за даними ДПС, втрати доходів бюджету за кодом податкової пільги 14060521 (тимчасове, до 1 січня 2022 року, звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання на митній території України вугілля та/або продуктів його збагачення товарних позицій 2701, 2702, 2704 00 згідно з УКТ ЗЕД) складають за 2019 рік – 2,8 млрд грн, за 2020 рік – 1,4 млрд грн, очікувані за 2021 рік – 1,4 млрд гривень.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація законопроекту не потребує додаткових видатків з державного та місцевих бюджетів у поточному бюджетному році.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

У порушення статті 27 Бюджетного кодексу України суб'єктом права законодавчої ініціативи не надано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) до законопроекту, прийняття якого вплине на показники бюджету.

Також у порушення цієї статті, відповідно до якої закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету) і приймаються не пізніше 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду,

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000099F72E005FA89900](#)

Підписувач [Воробей Світлана Іванівна](#)

Дійсний з [24.09.2021 14:48:32](#) по [24.09.2023 14:48:32](#)

Міністерство фінансів України

11310-03-3/4120 від 09.02.2022

законопроектом передбачено, що Закон набиратиме чинності через десять днів з дня, наступного за днем його опублікування.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

1. Норма пункту 45 підрозділу 2 розділу XX Кодексу надавала можливість платникам податку ухилятися від оподаткування, зокрема, у зв'язку із можливістю відмовлятися від використання зазначеної пільги чи зупиняти її використання на один або декілька звітних (податкових) періодів.

Вугілля постачалось виробниками без податку на додану вартість на підприємства-посередники, які в подальшому постачали вугілля з податком на додану вартість, формуючи схемний податковий кредит (за рахунок імпорту та придбання товарів широкого вжитку), реалізуючи вугілля значно вище за собівартість.

Таким чином, бюджетні та комунальні підприємства, теплоелектроцентралі придбавали вугілля за значно вищою вартістю.

2. Дія пункту 45 підрозділу 2 розділу XX Кодексу розповсюджувалася на всіх суб'єктів господарювання, які здійснювали операції з постачання вугілля, проте метою законопроекту, згідно з пояснювальною запискою, є підтримка державних вугледобувних підприємств.

Натомість пільгою скористалися: за 2019 рік – 592 платники податку, або 34% від загальної кількості платників податку – постачальників вугілля; за 2020 рік – 525 платників податку, або 42 %; за 2021 рік – 495 платників податку, або 45%, з яких лише 11, або 2,2% вугледобувних підприємств є державної форми власності.

3. Пільга щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання на митній території України вугілля діяла з 01.01.2016 до 01.01.2022, проте не сприяла вирішенню існуючих проблем державних вугледобувних підприємств, про що свідчить наступне:

1) відповідно до норм Кодексу при звільненні операцій з постачання вугілля платники податку втрачають право на податковий кредит, по сумах податку на додану вартість за операціями з придбання товарів/послуг, пов'язаних з таким постачанням. Ці суми податку збільшують собівартість вугільної продукції. Так, у 2019 році 9 державними вугледобувними підприємствами до собівартості продукції включено податку на додану вартість на суму 448 млн грн, у 2020 році 9 державними вугледобувними підприємствами – на 281 млн грн, у 2021 році 11 підприємствами – на 308 млн гривень;

2) із 11 вугледобувних підприємств державної форми власності, які скористалися правом на застосування пільги, мають податковий борг станом на 01.01.2022:

- податковий борг з податку на додану вартість мають 10 підприємств на загальну суму 3 059 млн грн, у т. ч. протягом 2021 року 7 підприємств збільшили податковий борг з податку на додану вартість на суму 183 млн грн;

- податковий борг з податку на прибуток мають 9 підприємств на загальну суму 386 млн. гривень;

3) у 4 вугледобувних підприємств державної форми власності збільшились збитки за 9 місяців 2021 року порівняно з 2019 роком на 1 591 млн гривень.

4. Пільговий режим оподаткування операцій з постачання вугілля лише на митній території України суперечить вимогам СОТ, які передбачають однакові умови оподаткування для товарів, ввезених на митну територію України та вироблених на території України.

З урахуванням викладеного, проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до Податкового кодексу України (щодо оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання вугілля)» (реєстр. № 6530-1 від 20.01.2022), внесений народним депутатом України Герусом А. В. та іншими, не підтримується.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Світлана ВОРОБЕЙ